

A man with a grey beard and sunglasses is standing on the deck of a boat. He is wearing a dark green button-down shirt and blue jeans. He is leaning on a stainless steel railing. In the background, there are several other boats docked in a marina, with blue covers on their decks. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

JACK O'NEILL OPRICHTER EN
DAN HAIFLEY DIRECTEUR VAN
O'NEILL SEA ODYSSEY, OVER
VOORLICHTING VAN KINDEREN

Op de oceaan

Jack O'Neill is een levende legende. De man met het zwarte ooglapje, die eruitziet als een onvervalste piraat, heeft de moderne *wetsuit* uitgevonden waardoor surfers in weer en wind het hele jaar rond kunnen surfen. Zijn kledinglijn is overal op de wereld te koop. En toch ging hij niet achterover zitten toen hij de pensioengerechtigde leeftijd be-

reikte: hij stak zijn tijd in een nieuw bijzonder project.

'Ik had al een tijdje een catamaran van zo'n twintig meter lang,' vertelt Jack, terwijl hij vanuit zijn woonkamer uitkijkt over de Stille Oceaan. 'Die werd vooral gebruikt om onze zeppelin op te laten, maar meestal lag hij er ongebruikt bij.

We namen af en toe kinderen mee, die op afstand bestuurbare onderwaterbootjes lieten rondvaren waarmee ze via een monitortje onder water konden kijken. Daar waren ze zo knap in en ze hadden zo'n plezier, dat het een genoegen was om te zien. Zo kwam ik op het idee om kinderen mee te nemen op een excursietrip. Dat was het begin van *O'Neill Sea Odyssey*.

Sinds onze oprichting hebben we al vijftigduizend kinderen meegenomen op een tocht door Monterey Bay. De meeste van deze kinderen zijn nog nooit op zo'n boot – of wat voor boot dan ook – geweest. Ze respecteren de bemanning en luisteren goed. Een van de bemanningsleden kwam vroeger als jongetje voor het eerst op onze boot – hij vond het zo prachtig dat hij nu, al die jaren later, voor ons is komen werken.'

is iedereen gelijk

EEN VARENDE SCHOOL

Wie met de *O'Neill Sea Odyssey* meegaat, krijgt niet zomaar een rondvaart.

'Zo'n tocht is een ongelooflijk sterk middel om kinderen iets over de oceaan te leren,' legt Jack uit. 'De bemanning bestaat uit specialisten op het gebied van de zeewetenschap en de marinebiologie. Ze laten de kinderen zien dat de oceaan leeft en dat wij er goed voor moeten zorgen: de oceaan is van ons allemaal. We laten bijvoorbeeld zien dat meer dan de helft van de zuurstof op aarde door de oceaan wordt geproduceerd. Al varend halen we een fijnmazig net door het water om plankton op te vissen. Dat plankton leggen we vervolgens onder een krachtige microscoop. Op een monitor kunnen de kinderen het enorm uitvergroete plankton zien – dat zijn net zeemonsters, dat maakt nogal indruk. Een van de kinderen zei ooit: "Ik slik nooit meer zeewater in!"

Tijdens de vaartochten zien we van alles; er zijn altijd wel zeeleeuwen, soms komen we dolfinnen tegen, of zelfs walvissen. De kinderen die we meenemen komen meestal uit gezinnen met lage inkomens – en een deel van hen heeft zelfs nog nooit de oceaan gezien, al wonen ze er een uur

rijden vandaan. Eén jongetje vertelde me dat zijn ouders hem een keer meenamen naar de zee, maar ze konden geen parkeerplaats vinden en zijn omgekeerd en teruggereden zonder dat hij de oceaan te zien kreeg. Je kunt je voorstellen wat een indruk zo'n excursie dan maakt!

Dat dit programma een groot effect heeft, krijgen we steeds te horen. Een moeder kwam naar me toe en vertelde dat haar kind – nog twee jaar nadat hij op onze boot mee was geweest – haar vertelde dat ze het strand schoon moet houden en geen plastic in de oceaan mag gooien omdat dat het zeeleven kan verstikken.

Ieder kind vindt het de mooiste excursie die hij of zij ooit heeft meegeemaakt, of, zoals één van hen zei: “Dit is zelfs beter dan een klassenfeest.” Een meisje stond halverwege het programma op en verklaarde: “Dit is de mooiste dag van mijn leven.” Dat vind ik nogal wat... Ja, ik kan wel zeggen dat het me buitengewoon veel voldoening geeft dat ik dit voor deze kinderen kan doen!’

LEREN DOOR TE BELEVEN

Dan Haifley zit in zijn kantoortje in het gebouw waar *O’Neill Sea Odyssey* is gevestigd. Hij is de directeur van de organisatie – de spin in het web die zich met alle aspecten van het project bezighoudt, van de fondsenwerving tot de inhoud van het leerprogramma.

‘Dit jaar nemen we 5.500 kinderen mee op excursie. Dat is een hele operatie. Omdat we ons juist op de kinderen van ouders met lage inkomens richten – dat zijn hoofdzakelijk kinderen met een andere culturele achtergrond, vooral Latino’s – houden we het programma gratis. Je kunt je voorstellen dat we meer aanvragen krijgen dan we kunnen inwilligen.

Ons programma beantwoordt aan alle eisen die de overheid aan het onderwijs stelt. We leren de kinderen over de natuur, en we leren ze hoe ze op een verantwoordelijke wijze met die natuur kunnen omgaan. We leggen ze uit hoe afval met het regenwater de oceaan in stroomt, en wat ze met hun eigen afval moeten doen om ervoor te zorgen dat dat niet gebeurt. Ze leren dat ze een plastic flesje niet in de goot moeten gooien omdat het dan uiteindelijk in de Great Pacific Garbage Patch terecht komt. Ze leren wat een “ecologische voetafdruk” is – de invloed die iemand heeft op het milieu door de manier waarop hij leeft – en hoe ze hun eigen ecologische voetafdruk kunnen verkleinen.

We leggen ze al deze dingen uit door die in verband te brengen met de oceaan, terwijl we met ze over diezelfde oceaan varen. Doordat ze het *beleven* in plaats van er alleen maar over te lezen, maakt het diepe indruk.

Onze excursie bestaat uit één dag, maar de scholen kunnen ook allerlei lesmateriaal van onze website halen waarmee ze van tevoren en na afloop van de excursie met de leerlingen kunnen werken. Tachtig procent van de leraren gaat er ook werkelijk mee aan de slag.’

KINDEREN KUNNEN DE WERELD VERANDEREN

‘Ik vind het persoonlijk heel belangrijk dat dit programma juist voor kinderen is die normaal gesproken de kans niet krijgen om zoiets mee te maken,’ benadrukt Dan. ‘Veel van dit soort programma’s zijn toch gericht op de mensen die het kunnen betalen en op de rijkere scholen.

Daarnaast wordt het ook hoog tijd dat kinderen van andere culturen bij zulke milieuprogramma’s betrokken worden. Over niet al te lange tijd bestaat de meerderheid van de Californische gemeenschap uit een mix van culturen: Afro-Amerikanen, Latijns-Amerikanen, Vietnamezen, Chinezen, Taiwanese, oorspronkelijke eilandbewoners uit de Stille Oceaan en noem maar op. Binnen deze bevolkingsgroepen wordt nauwelijks tot geen aandacht aan milieuonderwerpen besteed. Veel mensen die naar de Verenigde Staten komen om een nieuw, beter bestaan op te bouwen, hebben wel iets anders aan hun hoofd dan het milieu. Hun eerste zorg is het financieel te redden. Juist de kinderen van die generatie proberen we op een leuke, spannende manier het een en ander bij te brengen over hun omgeving, en over de rol die zij daar zelf in spelen.

Op de oceaan is iedereen gelijk. Kinderen uit arme of rijke families, kinderen die goed kunnen leren of juist niet – alle kinderen genieten van het programma en steken er evenveel van op. Ze zien met eigen ogen dat de oceaan niet een of ander blauw wateroppervlak is, maar een wereld op zichzelf waarin meer diersoorten wonen dan waar ook. Als ze van de boot stappen, weten ze dat wij niet kunnen leven zonder deze oceaan: zonder de zuurstof die ze produceert, zonder het voedsel dat er leeft voor mens en dier. Ze beseffen dat het geen vuilnisbelt mag worden – dat is het natuurlijk al, maar ze realiseren zich dat dat moet veranderen en dat zij daar een rol in kunnen spelen.

Als deze kinderen na een dag varen terugkeren naar hun buurt, kunnen ze daar hun familie, hun vrienden en hun buurtgenoten vertellen wat ze geleerd hebben en de anderen wijzen op hun verantwoordelijkheid om de wereld schoon te houden.’

